

csak visszatöltött – kváderkő valaha egy kőépület építőanyagául szolgált.

A Bogdáni úttól északra, a Filatori-gát területén a budai főnyomócső rekonstrukciós munkálatai tették szükségessé több szelvény megnyitását elsősorban a Szentendrei úton, másodsorban a Búza utcában. A június 16. és július 11. között lemélyített szelvények a régi közműárokba nyíltak, így régészeti jelenségeket nem érintettek.

BUDAI BALOGH TIBOR

75. Budapest, III. Szőlőkert utca 4.

Ró

2005. március 12–30. között beruházást megelőző próbaszondázást végeztünk a (Hrsz.: 18900/9) telken. Annak déli részén egy É–D irányú 24×4 m-es kutatóárkot nyitottunk, É-i részén többperiódusú római objektum-sort tártunk fel.

A feltárt objektumok (árkok, cölöplyuksor, gerendalenyomatok, 0,5 m széles kőfal, kőomladék) valószínűleg, valamelyik Aquincum környéki római villagazdaság, esetleg falusias település külső gazdasági építményéhez tartozhattak. A szonda déli részén a termett, barna humuszos réteg erősen lejt D felé. A barna humuszból, egy apró bronzérem (follis) és római kerámia került elő, de itt nem értük el a sárga agyagos altalajt.

LASSÁNYI GÁBOR

76. Budapest, III. Záhony utca 7.

Ró

2005 folyamán több ütemben (március 24.–július 10., október 11–14., november 11–14., december 8–9.) felületi feltárást végeztünk a 19333/48 hrsz. ingatlanon két tervezett épület helyén.

A feltárást az egykori gázgyár létesítményei által súlyosan bolygatott területen folyt. A régészeti jelenségek olyan sávokban és kisebb nagyobb felületeken kerültek elő, ahol az újkori létesítmények sűrű hálózata szerencsés módon megkímélte egy-egy területet. Ilyen volt az egykori tehersínek alatti rész, és a terület K-i, Duna felőli része.

Történeti korú talajfelszínt sehol sem sikerült egyértelműen azonosítanunk, a feltárt jelenségek, földbe mélyített objektumok, nagyrészt sírok voltak.

A feltárások a Duna-parti homokos talajban folytak, a különböző vastagságú homokrétegek között pedig homokkal keveredett humuszos rétegek utaltak geológiai korú szárazabb időszakokra. A magas talajvízszint és a rendszeres áradások miatt, a homokba ásott, leggyakrabban szintén homokos betöltésű objektumok pontos kiterjedésének megfigyelése gyakran nehéznek bizonyult, így a csontvázas temetkezések jelentős részénél nem tudtunk megfigyelni sírfoltot.

A munka során, a tervezett M jelű irodaépület telkén 93 sírt tártunk fel. Ezek közül 62 csontvázas és 31

hamvasztásos volt. A csontvázas sírok jelentős része koporsós temetkezés volt, ezenkívül két téglasírt és egy komolyabban megépített, falazótéglából készült, habarccsal épített sírt találtunk. A csontvázas sírok közül hat olyan, melléklettel ellátott temetkezés volt, amely csak minimális, vagy semmilyen csontmaradványt nem tartalmazott, ezek méretük és esetenként a koporsósögek helyzete alapján valószínűleg gyermeksírok lehettek.

A biztosan azonosítható hamvasztásos sírokon kívül további tucatnyi olyan bolygatott, faszenes betöltésű beásást találtunk, amelyekből ugyan nem került elő csontmaradvány, de feltételezhető, hogy hamvasztásos sír lehetett. A sírok egy része erősen bolygatott volt, sokat vágta el újkori falak és beásások, de néhány csontvázas sírt már szinte biztos, hogy az ókorban kiraboltak.

Az ép sírokból, sőt néhány raboltból is gazdag sírmelléklet (kerámiaedények, üvegtárgyak, érem, ékszer, csonttárgy, üvegyöngy) került napvilágra.

Az ékszerleletek között több bronzgyűrűt, egy achátgyöngyöt, valamint egy 37 darabból álló vékony, félkör alakú, kétszer átfűrt gagátlapokból álló karkötőt is találtunk. Az egyik csontvázas temetkezés lábánál egy valószínűleg korábbi temetkezés kupacba rakott mellékletét tártuk fel, amely két bronz festékesedényt, egy vastag, gazdag faragással díszített gagátkarkötőt, valamint üveg- és további bronz- és vastárgyakat tartalmazott. Drótból hajlított arany fülbevaló, ólomkeretű négyszögletes tükör és Traianus bronzérme került elő egy csak a koporsósögekből kisserkeszthető, alig 0,8 m hosszú gyermeksírből.

Különleges leletet tartalmazott két erősen feldúlt 4. századi téglasír. Az egyikből egy smaragdgyöngy, a másikkól pedig egy aranybulla került elő. Ez utóbbi sír közelében egy hamvasztásos sírban egy további bronzbullát is találtunk.

A homokos talajnak köszönhetően legalább 14 csontvázas temetkezésnél dokumentálni tudtuk a halott lábához tett, ill. a halott lábán lévő lábbelik vas talpszögeinek maradványát. Ezek közül néhány alkalommal teljesen kirajzolódott a cipőtalp vonala.

Az előkerült legkorábbi hamvasztásos sírok – leletanyaguk alapján – a Kr. u. 2. sz. harmadik harmadára datálhatók. A temető feltárt része intenzív használatban volt a 3. sz. folyamán is. A csontvázas, számos melléklettel ellátott temetkezések jelentős része ebből a korszakból származik. A gazdag téglasírok már a 4. sz. első felére keltezhetőek. A temető utolsó használati periódusát csak cipőmaradványokat tartalmazó vagy teljesen melléklet nélküli, koporsós – vagy a testhelyzet alapján csak textilbe csavart – holttestet rejtő temetkezések jelzik, amelyek közül több valószínűleg a 4. sz. második felére datálható.

Az M jelű tervezett épülettől DNy-ra szintén feltárásokat végeztünk a tervezett csarnok helyén (5. munkaterület). Itt a felső legújabb kori planírozott réteg eltávolítása után számos objektum, valamint több elplanírozott kisebb római építési törmeléket és leletanya-